

Motie: Leveren op stikstof: concretisering managementmaatregelen

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op vrijdag 7 november 2025,

Constateerende dat:

- De provincie Zeeland op 6 november 2025 een plan heeft gepubliceerd waarin de provincie zich inzet voor een evenwichtige en regionale aanpak van de stikstofproblematiek, met oog voor zowel natuur als landbouw, en pleit voor het stimuleren van praktische maatregelen die bijdragen aan stikstofreductie;
- De stikstofproblematiek grote impact heeft op zowel natuur als agrarische bedrijven;
- Er veel potentie ligt in praktische, laagdrempelige maatregelen die bijdragen aan stikstofreductie zonder dat deze ten koste gaan van de landbouwsector;
- Het actief bevorderen van weidegang bijdraagt aan dierenwelzijn én stikstofreductie;
- Voorzieningen zoals kavelpaden, beweidingspoorten en beweidingsadvies essentieel zijn om weidegang breed mogelijk te maken;
- Aanvullende managementmaatregelen, zoals eiwitverlaging in rantsoenen, toediening van water bij mest en investeringen in mestopslag, bewezen effect hebben op stikstofemissies¹;
- Agro-innovatiecentrum De Marke in samenwerking met Wageningen University & Research (WUR) heeft aangetoond dat weidegang de ammoniakemissie met gemiddeld 0,9 kg per dierplaats per jaar kan verminderen², en dat door optimalisatie van het rantsoen en mestbeheer de emissie verder kan worden verlaagd tot 5,1 kg per dierplaats per jaar, een reductie van 6,5 kg per dierplaats;³
- De provincie Zeeland €20.000.000,- heeft gereserveerd om natuurkwaliteit te verbeteren, de stikstofproblematiek aan te pakken en de economie en landbouw te ondersteunen⁴;
- De indienende partijen trots zijn op de Zeeuwse aanpak en het belang van samenwerking benadrukken in het oplossen van stikstof gerelateerde vraagstukken.

¹ <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2022/02/16/varkens-die-minder-eiwit-eten-stoten-minder-ammoniak-uit>

² <https://www.wur.nl/nl/nieuws/ammoniakemissie-bij-de-marke-5.1-kgdierplaats.-hoe-doen-ze-dat.htm>

³ <https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/livestock-research/innovation-centres-and-facilities/de-marke/show-de-marke/grote-stap-in-reductie-ammoniakemissie-bij-de-marke-57-minder-uitstoot-in-vijf-jaar.htm>

⁴ [Najaarsnota 2025: miljoenen voor stikstofaanpak, wegen, duurzaamheid en zoetwater | Provincie Zeeland](#)

Overwegende dat:

- De voorgestelde maatregelen aansluiten bij de doelstellingen van de provincie Zeeland om stikstofreductie te realiseren op een manier die recht doet aan de belangen van de landbouwsector;
- De implementatie van weideganginfrastructuur en managementmaatregelen in de praktijk haalbaar en effectief zijn gebleken⁵;
- Provinciale ondersteuning hierbij het verschil kan maken in het daadwerkelijk realiseren van stikstofreductie;
- De provincie Zeeland zich inzet voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij effecten op natuur, klimaat, voedselproductie en sociaaleconomische aspecten worden afgewogen.

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

- Een provinciale stimuleringsregeling te ontwikkelen ter ondersteuning van weideganginfrastructuur (zoals kavelpaden, beweidingspoorten en mestopslag) en beweidingsadvies;
- In samenwerking met agrarische partners en kennisinstellingen een stimuleringsprogramma op te zetten voor managementmaatregelen:
 - Eiwitverlaging in het veevoer, en de hiervoor benodigde agrarische coaching⁶;
 - Mestbehandeling⁷ om stalemissie en emissie bij toediening te verminderen;
- Een provinciale stimuleringsregeling te ontwikkelen ter ondersteuning van (collectieve) mono-mestvergisting⁸, ammoniak strippen⁹ na vergisting of splitsen van mest¹⁰;
- De implementatie van deze maatregelen niet mag leiden tot verminderde dierenwelzijn en –gezondheid;
- Deze maatregelen langjarig financieren vanuit de door de provincie Zeeland gereserveerde middelen voor stikstofreductie.

⁵ <https://edepot.wur.nl/420737>

⁶ Naar voorbeeld van het project Koe en Eiwit. Streven naar een RE-totaal van 155;

⁷ De belangrijkste mestbehandelingen hierbij zijn:

- Verdunnen van mest met water;
- Behandeling van roostervloer met water;
- Behandeling van roostervloer met ureaseremmers;
- Behandeling van mest met bacteriën en schimmels zoals Kopros⁷;
- Behandeling van mest met zuren;

⁸ <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/10/29/provincie-fryslan-trekt-portemonnee-voor-monovergisting-in-wijnjewoude>

⁹ <https://www.colsen.nl/diensten/stikstofstrippen>

¹⁰ <https://www.melkvee.nl/artikel/1386180-refarm-splitst-mest-op-in-vier-grondstoffen/>

- Tevens te onderzoeken of deze maatregelen (deels) gefinancierd kunnen worden vanuit bestaande subsidieregelingen, stikstofmiddelen of landbouwtransitiefondsen van de Rijksoverheid;
- Te onderzoeken op welke manier deze maatregelen juridisch geborgd kunnen worden, bijvoorbeeld door op bedrijfsniveau de emissies te meten, en hiervoor een plan te ontwikkelen dat aan Provinciale Staten wordt voorgelegd;
- De voortgang van de implementatie van deze maatregelen in het tweede kwartaal van 2026 voor te leggen aan Provinciale Staten.

En gaan over tot de orde van de dag,

Cas Vesseur	Joan Verburg
Rinus van 't Westeinde	SGP Zeeland
Hannie Kool-Blokland	
CDA Zeeland	